

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiune

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Spiritul creștinismului.

Biserica este un așezământ divin, o creațiune nouă a lui Dzeu, întemeiat de Dl nostru Iisus Christos, mai pre sus de cât tot ce ar pute produce din sine însași cugetarea și voința omului. În această calitate a sa, biserica se pune deocamdată în luptă și în conflict cu lumea cea căzută, care s'a depărtat dela Dzeu.

Fiind însă că creștinismul este menit pentru oameni spre a-i înălța la gradul perfecțiunii, de aceea acel conflict nu privește natura omului în esența ei, așa după cum a eșit din mâinile lui Dumnezeu, ci se repoartă numai la corupțiunea naturei.

Creștinismul nu voințe a nimici natura omului, ci a-o elibera de sub puterea răului și a-o sfinți; divina revelațiune nu voințe a distruge rațiunea omului, ci numai să-o lumineze; biserica va învinge în fine lumea întreagă nu prin arme materiale, ci prin armele credinței și ale dragostei, ale duchului și ale cuvântului. Zicem lumea întreagă, căci creștinismul are un caracter universal: este destinat pentru toate națiunile, pentru toate timpurile și pentru toate sferle omenirii.

Este în spiritul omului atâta debilitate, pre câtă miserie în inima sa. Totuși, această debilitate atestă mărirea lui, dar numai decăzută, pre carea se silește în deșert a-o reinălța iarăși, fără a-se pute ridica la ea. Religiunea lui Christos a venit să satisfacă această trebuință vastă a sufletului omenesc.

Religiunea nu desprețuește rațiunea, nu o limitează, nu o privează de nimic din ceea ce omul cunoaște prin sine însuși, ci o lasă să funcționeze liber în cercul cunoștințelor sale naturale. Credința vine numai să adaugă puterile rațiunii. Ea nu cere nici chiar o supunere. Creștinismul este singura religiune care admite argumentațiunea. Înainte de a cere credința în misterele sale, el invită rațiunea a esamina auctoritatea sa, li presentă titlurile sale, și numai după ce a trebuit, în urma luminilor naturale,

să-i recunoască validitatea, divinitatea: cere credința în doctrinele sale și practica acestei credințe.

Formele principale, între cari există și se dezvoltă viața omenirii, sunt mai cu samă familia, statul, știința, arta și moralitatea. Asupra tuturor acestor forme creștinismul exerciază în decursul istoriei o influință binefăcătoare, sfințindu-le și punându-le la serviciul mării lui Dzeu și dezvoltării împărăției sale.

Creștinismul recunoaște familia, această scoala de pământie a bisericii și a statului, ca un așezământ divin, o înaltă însă pe o treaptă superioară, decât a fost mai nainte, prin aceasta că condamnă poligamia și determină raporturile reciproce între barbat și femeie, între părinți și copii, între stăpâni și servitor din cel mai înalt punct de vedere religios, consfințind acest raport prin privirea la unirea sfântă a lui Christos cu biserica. De aceea istoria popoarelor creștine ne arată căsătoriile cele mai fericite și florile cele mai frumoase ale vieții familiare.

Asemenea creștinismul vede în stat un așezământ divin, pentru conservarea ordinii în societatea umană, pentru recomperarea binelui și pedepsirea răului și pentru fericirea publică; învață că auctoritățile depind dela auctoritatea absolută a lui Dumnezeu fiind responsabile cătră aceasta, precum asemenea de altă parte învață și adevărata fidelitate a supușilor, supunerea liberă pentru Christos. Astfel creștinismul combate dispotismul, curăță supunerea cetățenilor de asprimea servilismului, se desfințează cu încetul toate instituțiunile barbare și vătămătoare și devine un izvor de legi înțelepte și binefăcătoare. În această privință ținta istoriei este teocrația, adică o așa unire între stat și biserică, unde voința lui Dzeu este singura lege a tuturor națiunilor unite între ele la o familie.

Creștinismul nu cunoaște o opozițiune de principiu în contra științei sau cunoștinței adevărului, ci din contră o spriginește și produce însuș știința cea

mai sublimă, teologia; caută însă totdeauna a depărta dela știință eroarea și egoismul și a-i da o direcțiune spre cel mai suprem izvor al înțelepciunii și al cunoștinței, spre Dumnezeu, care ni s'a descoperit în Christos, așa încât, în cele din urmă, toate științele să se transforme în teosofie, și prin aceasta să se întoarcă la izvorul primitiv, de unde a și eșit. Ceea-ce un mare bărbat a zis despre filosofie, se poate zice despre știință în genere, că o cunoștință superficială ne departează de D-zeu, dară o cunoștință deplină ne aduce iarăși la el.

„Filosofia modernă, zice Bonnet, discipulul lui Locke, a sdruncinat fundamentele tuturor credințelor religioase. Spiritul uman, smuls imprudent dela opiniunile pe care se repausa de atâtea secole, nu mai știe de unde să înceapă și unde să se oprească. A venit timpul, pentru ca adevărata filosofie să se apropie, chiar pentru propriul său interes, de o religiune pe care a disprețuit-o și carea singură poate să-i dea un sbor infinit și să reguleze miseriile inimii noastre. Trebuie să lăsăm imaginațiunii omenești alimentele sănătoase, dacă nu voim ca ea să se nutrească cu otravă.“

Artele, cari au de a face cu reprezentarea ideii frumosului sunt asemenea protegiate de biserică și pune la serviciul ei, de unde s'au născut producțiunile cele mai frumoase de arhitectură, pictură, muzică și poezie. Căci Christos este idealul realizat, armonia perfectă între spirit și natură, suflet și corp, cugetare și formă, ceriu și pământ, Dumnezeu și om. În această privință rezultatul dezvoltării va fi că toate artele umane se vor glorifica în cult, în serviciul divin.

În fine creștinismul transformă toată viața morală a indivizilor și a popoarelor, inspiră moralitatea, adică exercițiul virtuții, căutând a stinge păcatul de pe fața pământului, devenind astfel pământul ceriu. Căci Dzeu este izvorul tuturor bunurilor, al frumosului, al virtuții, și precum tot ce este creat dela el a eșit, tot așa trebuie să se întoarcă iarăși la el prin Christos. Credința creștină, carea nu numai ne ferește de eroare, dar ne și direge spre adevăr, este calea, adevărul și viața este cel mai plăcut și totodată cel mai sigur adăpost al rațiunii.

Practica educațiunii.*)

(Continuare.)

Ca pildă de chip rațional spre a face pe copii să priceapă primele idei de geometrie ne putem să ne cităm următorul pasagiu de d. Wyse: „Un copil a fost obicinuit să se slugească de cuburi spre a învăța aritmetica; deci să se slugească de dânsesele spre a dobândi și elementele geometriei. Aș fi voit

să încep cu solidele, ceea ce e contrarul de ceea ce se face de obicei. Aceasta te scutește de definițiile absurde și de explicațiile rele asupra punctului, liniei, suprafeței, cari nu sunt altceva, decât niște abstracțiuni . . . . Un cub are mai multe din principalele elemente ale geometriei: puncte, linii drepte, linii paralele, unghiuri, paralelograme etc. etc. Acest cub e divisibil. Școlarul a fost obicinuit deja cu aceste divisiuni în numerație și acuma el trece la compararea acestor părți și a relațiilor între ele . . . . Apoi el progresează dela cub la sferă, din care scoate noțiuni elementare asupra cercului, asupra curbelor în general etc. etc.

„Când e în deajuns obicinuit cu solidele, putem să le înlocuim cu suprafețe plane. Trecerea poate fi făcută foarte lesne. De pildă se taie cubul în părți subțiri, pe cari le punem pe hârtie; copilul va vedea atâtea drept-unghiuri plane câte părți a făcut. Tot așa și cu cele lalte solide. Sfera se va tracta în același chip; astfel copilul va învăța: care e adevărata generație a suprafețelor și va putea apoi să le abstragă cu ușurință de ori-ce solid.

„Când a învățat alfabetul geometriei și știe să o cetească, el începe să-o și scrie.

„Cea mai simplă operație și prima deci e de a pune aceste planuri pe o foaie de hârtie și de-a le trece contururile cu creionul. Când a făcut adeseori aceasta, se depărtează planul, punem pe copil să-l copieze s. a. m. d.“

Când copilul a dobândit, printr'un metod analog cu acela pe care-l propune d. Wyse, o anumită câștigă de cunoștințe geometrice, se poate face un pas mai departe obicinându-l de a încerca esactitatea figurilor făcute după natură, așitându-i astfel și dorința de a-le face esacte și arătându-i și greotatea lor. Fără îndoială geometria (precum o arată și numele ei de altmintrelea) are originea sa în metodele aflate de oameni de meserie, spre-a măsura esact dimensiunile unei nave, suprafața unui loc, etc., și e neîndoios, că adevărurile geometrice au fost unite mai întâi tot în vederea folosului lor imediat. Ele trebuiesc înfățișate și școlarului în același chip. Punându-l să taie bucăți de carton spre a-și clădi un castel de cărți; să desemneze diagrame ornamentale, pe cari le va zugrăvi; indeletnicindu-l cu deosebitele lucruri, pe cari un profesor inventiv le poate afla, îl putem lăsa câtăva vreme să facă el însuși încercările sale, după cum a făcut și constructorul primitiv. Astfel el va învăța prin experiență greotatea de a ajunge la țel numai cu ajutorul simțurilor. După-ace a dezvoltat în treacăt puterea sa de percepere și va atinge vârsta de a-se slugi de compas, el va putea foloasele acestuia, însă va fi tot strimtorat de imperfecțiunea metodelui aprocsimativ. Pentru câtăva vreme îl putem lăsa la acest punct al drumului său. Mai întâi fiind-că e prea tânăr spre a-se ridica mai sus; apoi pentru că e de dorit, ca el să simtă și mai mult trebuința de a proceda sistematic. Dacă

*) După Herbert Spencer, de B. Marian.

pentru dânsul trebuie să ne conținem în a face o lucrare interesantă dobândirea cunoștințelor; și dacă, în întâia perioadă a civilizației individului, ca și în prima perioadă a civilizației rasei, știința nu e prețuită decât numai ca ajutor al artei, e învederat că: devorata pregătire pentru studiul geometriei e un lung esercițiu în aceste arte de construcție, pe cari geometria le va face și mai ușoare. Observă că aci firea ne arată drumul. Copii au un gust pronunțat spre a clădi, spre a face obiecte de hârtie — gust care, dacă e încurajat și călăuzit, va pregăti calea nu numai pentru concepțiile științifice, ci va desvolta și aceea dibăcie a mâinei, carea e așa de rară.

Când însușirile de observare și de născocire vor fi căpătat la dânsul puterea trebuincioasă, vom putea iniția pe școlarul în geometria empirică, adică geometrie carea dă soluțiuni metodice, dar carea nu le demonstrează. Ca toate celelalte tranziții în educațiune, și aceasta trebuie să se facă nu formal, ci ca din întâmplare; și trebuie să ne folosim mereu de relația geometriei cu arta de a construi. A pune pe școlarul să facă, ca acela al cărui model se arată, înseamnă a-l interesa să deslege o problemă, carea va slugi întocmai precum se cuvine ca punct de plecare. Dânsul vede mai întâi că, spre a ajunge la aceasta, trebuie să tragă patru triunghiuri ecvilaterale așezate în pozițiuni particulare. Fiindcă nu poate să o facă cu precisiune, în lipsa unui metod exact el observă, punând triunghiurile în pozițiile lor respective, că laturile lor nu se potrivesc și că unghiurile lor nu se întâlnesc la vârf. Atunci îi atragem atenția că, descriind două cercuri, se pot trage aceste triunghiuri în chip sigur și corect; și după precedentă sa neîncredințare el va fi mulțumit de descoperirea-i.

După ce l'am ajutat astfel la deslegarea primei sale probleme, spre a-i arăta natura metodelor geometriei, trebuie să-l lăsăm apoi să rezolve singur, cum va putea mai bine, chestiunile ce i-se vor prezenta. A împărți o linie în două părți egale, a ridica o perpendiculară, a face un pătrat, a împărți un unghi, a trage două linii paralele, a construi un exagon, sunt probleme, pe cari dânsul le va deslega singur cu puțină răbdare. Și de aci încetul cu încetul îl putem conduce la altele mai complexe, pe cari va ajunge să le deslege pururea, dacă procedăm cum trebuie. Neîndoios, că multe persoane, crescute în vechia disciplină, nu vor crede tocmai această afirmare. Totuși vorbim din experiență și am avut multe fapte de citat. Am văzut o întreagă clasă de băieți interesându-se așa de mult de deslegarea cutărei sau cutărei probleme, încât așteptau lecția lor de geometrie ca cel mai însemnat eveniment al săptămânei.

Am auzit vorbindu-se decurând de o școală de fete, în carea mai multe școlărițe se îndeletnicesc bucurosi de chestiuni geometrice, în afară de ceasurile de clasă; și despre o alta școală, unde nu numai că fetițele fac tot așa, dar unde una din școlărițele cerea pentru vacanțe socoteli de deslegat acasă: ci-

tăm acest fapt întemeiându-ne pe cuvântul profesorului. — Ce dovadă strălucită de puțință și de valoarea dezvoltării spontanee! O ramură a științei care, predată cum e de obicei, e aridă și plictisitoare, devine foarte atrăgătoare și folositoare, când se urmează metoda naturală! Zicem foarte folositoare pentru că efectele sale nu se mărginesc la căpătarea adevărilor geometrice, ci lor le urmează adese ori o revoluție în spirit. De câte ori nu s'au văzut copii idioți prin metodele școlare obicinuite, — prin formulele lor abstracte, temele lor plictisitoare și repetițiile lor desgustătoare, renăscând de odată, când încetau să fie niște recipiente pasive și deveniau la rândul lor născocitori. Descurajarea înșulată acestor copii printr'un rău metod de predare, cedând unei mici simpatii, și stăruința aflată fiind încununată de un prim succes, o revoluție se face în întreaga lor inteligență. Ei încep să aibă încredere în sine și simt că și dânsii sunt în stare să facă ceva. Cu cât o izbândă se adaugă la o alta izbândă puțin câte puțin greutatea descurajării nu mai apasă asupra-le și dânsii birue greutățile în toate ramurile de studiu cu o energie din ce în ce mai mare.

Câteva săptămâni în urma publicării acestor observațiuni profesorul Tyndall, într'o conferință dela Institutul regal asupra *Importanței studiului fizicii ca ramură de educațiune*, dădea o pildă convingătoare tot despre acest fapt. Declarația sa, întemeiată pe observațiuni personale, e prea însemnată ca să nu o dăm aci:

„Una din sarcinile mele, zice dânsul, în epoca despre carea am vorbit, era facerea unui curs de matematică; și am observat că de obicei, când se face apel la inteligență, geometria lui Euclide e foarte atrăgătoare pentru tinerime. Însă pururea zustrăgeam pe copii dela rutina cărții și puneam în joc inițiativa lor asupra chestiunilor luate în afara acestei rutine. Copilul, vedând că nu âmbă pe potecă bătută, simțea de obicei oarecare neplăcere la început, se simțea încurcat oarecum; dar acest simțământ nici-odată nu a ținut mult. Când vedeam un școlarul prea abătut, îl reînșuflețeam povestindu-i anecdota lui Newton, atribuind numai răbdării sale celei mari deosebire între el și ceilalți oameni; sau aceea alui Mirabeau, oprind pe un servitor al său, care spusese că cutare lucru e cu neputință, de a mai pronunța înaintea lui acest cuvânt nerod. Astfel, reînșuflețit, școlarul se reîntorcea pururea zimbând la datoria sa cu un aier de îndoială poate, însă cu hotărârea de a mai încerca. Am văzut ochii copilului strălucind; și în sfârșit, plin de o bucurie, caraa amintea delirul lui Archimede, el esclama: „Am aflat, domnule!“ Simțământul propriei sale puteri deșteptate întrânsul era de o valoare imensă; și astfel înșuflețită clasa mea făcea progrese umitoare. Adesea lăsăm pe școlari să aleagă propozițiile cuprinse în carte sau să-și încerce puterile lor căutând altele. Nici-odată nu i-am văzut preferind car-

tea. Eram totdeauna gata să-i ajut, când credeam ajutorul meu trebuincios, însă de obicei ei îl refușau. Acei copii au gustat din dulceața biruințelor intelectuale și căutau prilejul de a birui ei înșiși. Am văzut diagramele lor trase pe zidurile și pardosala salei de recreațiune și am mai avut și multe alte dovezi de interesul cel mare, pe care îl aveau pentru subiectul lor. Eu în privința esperiinței predării eram un novice, nu știam de loc regulile, aceea ce Germanii numesc pedagogie. Însă mă țineam de spiritul învățământului așa cum e arătat la începutul acestei cuvântări, și mă sileam să fac din geometrie un mijloc, iar nu o ramură de educațiune. Încercarea a isbutit; și cele mai fericite ceasuri din viața mea sunt acelea, în cari am văzut puternica și plăcuta expansiune a forțelor intelectuale, la cari am apelat.⁴

Aceasta geometrie empirică, carea înfățișază o serie de probleme fără sfârșit, trebuie să fie urmată mai mulți ani în același timp de alte studii, cari pot fi însoțite cu folos până la capăt de aplicările concrete, cari le-au slujit de preliminară. După ce se știe bine, că cubul, octaedrul, deosebitele forme ale prisme și ale piramidei, se trece la corpurile regulate mai complecse: dodecaedru, icosaedru, la cari, spre a-le pute face cu fășii de carton, trebuie multă pricepere. De acolo o firească tranziție poate duce la formele modificate ale corpurilor regulate, precum le au cristalele: cubul trunchiat, cubul cu unghiuri trunchiate și modificările analoage ale octaedrului și prisme. Aceasta va da prilejul când se vor imita feluritele forme ale sărurilor și mineralelor, de a aduce la cunoștința școlarului câteva fapte mari ale mineralogiei.

(Va urma.)

Sfântul munte Athos (Sfântagora)*

Am sosit de șese zile în sfântul Munte, de unde un îndemn ascuns ne inboldește inima a Vă scrie, îndeplinindu-ne făgăduiala ce V'am făcut la plecare în această privință.

În noaptea de Joi 18 Februarie 1899, târziu de tot, am atins coastele Macedoniei, punând piciorul pentru prima oară pe pământul muntelui Athos, unde, după vremuri, atâția curioși și drepti și-au sfârșit viața în singurătate aici, departe de oameni și mai aproape de Dumnezeu!, despre carii îmi am convingerea făcută pe deplin astăzi, căci mulți dintre ei au fost români, frați buni din neamul nostru, cari au adormit aici somnul vecinicii, departe de patria mamă și de neamuri, cum și de mângâierile fraților, de un sânge cu ei.

La debarcaderul vapoarelor, ne-au întâmpinat părinții Ilarion și Epifanie, fii duhovnicești ai comu-

nității fraților români de la Provata, chilia Cucuvino-scăparea, copii spirituali și conviețuitori ai Ieromonahului Teodosie Soroceanu, starețul de la Cucuvino, despre ale cărui frumoase simțiminte de patriotism și de bine de mult am auzit vorbindu-se.

Coborîndu-ne din vapor, am rămas noaptea la Dafin, limanul muntelui Athos, în care opresc vapoarele acelea, cari prin trecerea prin marea Arhipelagului abat și pe la sfântul Munte.

Am dormit la hotelul Dafin, un fel de han mare, cum se mai găsește astăzi încă și prin România, și în care ne-a fost dată plăcerea de-a auzi limba noastră românească, vorbită aproape corect și limpede de către patronul hotelului, macedonean de neam, care trăise mulți ani prin România.

A doua zi, Vineri 19 Februarie, am pornit cu mulari (asini) către creasta muntelui, urcând la monastirea Xiropotamul (păriul uscat), o chinovie mare dintre cele de primul rang, pe care am vizitat-o cu multă atențiune. În acest sfânt locaș dumnezeesc, care adăpostește astăzi în sinul său 200 de călugări greci, am avut fericirea adîncă de a găsi urmele sentimentelor pioase ale Domnilor și poporului român. Marca (emblema) țerilor românești se găsește sculptată și aurită pe ușa bisericii, și ni s'a arătat aci multe odoare scumpe religioase, purtând inscripții și emblemele noastre naționale, toate acestea donate în timpurile trecute de către pioșii Domni ca Stefan cel Mare, Matei Basarab și alții.

În fața monastirii Xiropotamul se găsește chilia Adormirea, românească, unde stărițește părintele Gherasim, român verde ca stejarul; în chilia și printre ucenicii căruia se cultivă armonia dulce și sentimentul național românesc, ale cărui camere sunt împodobite frumos cu figuri istorice române, cu portretele Suveranilor, ale Mitropoliților și ale altor bărbați iluștri ai României. Această chilie, care și ea face parte dintre cele ce formează comunitatea românească Provata, are o pozițiune admirabilă, predominant împrejurimile, marea și portul Dafin, îndepărtată numai o iumătate oară de la limanul vapoarelor.

De aicea, după un dejun improvisat, am părăsit regiunea Xiropotamului, și în două ceasuri de cale, trecînd muntele curmeziș, am sosit la mănăstirea Caria (Protatu), reședința caimacamului (Pașa care guvernează muntele), a vameșului mare, a polițaiului și gardei turcești, carea supraveghează localitatea, în care se găsește totodată și Kinoul sau comitetul permanent, administratori generali ai monastirilor, aleși și reprezentînd cele 20 monastiri mari împărătești (cetăți libere) ale muntelui Athos.

Aci, în Caria, după visita obicinuită făcută Pașei, vameșului și polițaiului, toți oamenii manierați, turci de naționalitate, distinși însă prin calitățile lor corecte și imparțiale; caimacazul mai ales, care ne-a vorbit în limba franceză cu deosebit respect de M. S. Regele Carol I. al României și cu multă consi-

* Scrisoare adresată P. S. Sale Archiereu Dr. Pimen G. Piteșteanu.

derațiune despre România și întregul popor român, ne-a înfățișat și Kinoului din Protatu, spre îndeplinirea formelor.

După acestea am vizitat mănăstirea și împrejurimile, făcând vizite la mai mulți greci distinși filoromâni, între cari și Arhiepiscopul Nil, care foarte mult protejază și ajută cu fapta și cu cuvântul pre fii patriei noastre.

A doua zi după sosirea în Caria, Sâmbătă 20 c., am plecat spre Provata în direcțiunea marilor mănăstiri Cotlumuș, Iviru, Caracalu, Filoteiu și altele, pe cari le-am vizitat în trecerea noastră. Am găsit la Cotlumuș un proistos Hariton (grec), care ne-a vorbit românește; la Iviru pe părintele Maxim, român prahovean, de fel din Slănic, care ține în mâinile lui cheile întregului avut bisericesc. Aci duchiul Antim (grec) ne-a vorbit adânc emoționat despre primirea la Moscova, în anul trecut, a Regelui nostru Carol, fiind martor ocular, laudând mult figura distinsă și chipul marțial, cu care s'a prezentat Majestatea Sa în Moscova în fața poporului rusesc, asupra căruia a făcut un efect plăcut și admirat.

Lângă Iviru, se găsește castelul Mylopotamon, construit pe o stâncă înaintată mult în mare, locuit actualmente de către fostul Patriarh al Constantinopolului Ioachim al III-lea, retras aici în liniștea ermitagiului sfânt, pe care l-am vizitat. Un bărbat voinic, inteligent, cu vaste cunoștințe, de o blândețe exemplară și care cunoaște perfect limba țerei noastre, despre care ne-a vorbit cu interes, întrebându-ne multe despre Biserica, școală și poporul României.

Către, sară în aceeași zi Sâmbătă 20 c., am sosit în fine la Provata. Aici am fost primiți cu cea dragoste, cu care românul își primește neamurile la zile de mari sărbători, în sunetul clopotelor și cu toate semnele frăției românești.

Provata! Inchipuiți-vă Prea Sfînțite, locul cel mai privilegiat de D-zeu. Chilia Cucuvinu (Sfântul Ioan Toelugul), este un adevărat colț de raiu pământesc. Chilia Cucuvinu, care posedă în jurul ei la 20 hectare teren propriu, pe care se cultivă tot soiul de fructe și vegetalele necesare monahilor, este o colină poetică, vecinic înverzită, prin mijlocul căreia șerpuește un mic pâriu cristalin, al căruia murmur dulce amestecat cu cânterea pasărilor și freacățul frunzelor, în amurgul serei și răsăritul soarelui mai ales, încântă auzul, mișcă inima și înalță sufletul către Dumnezeu.

La spatele ei, espus către nord, alte coline mai ridicate o apără contra vânturilor de mează-noapte, iar în față 'i depărtare ca la un kilometru, falnicul Athon, își înalță creasta până la nori, umbrind chilia Cucuvinu pe timpul verei, contra căldurii tropicale, ce bântue dese-ori muntele.

În vale, către răsărit la cinci-sute pași depărtare, apare marea cu luciul ei nesfârșit, ale cărei valuri furioase (în timp de furtună) lovesc fără înțetare nemșcatele maluri ale muntelui sfânt. Măreț

tablou, pe care noi privindu-l în liniște de pe galeeria sfintului locaș Cucuvinu, ne amintim valorile periculoase și abisurile, adinc deschise la tot pasul înaintea celor cari plutesc în voea soartei, pe marea agitată a vieții lor nestatornică pre pământ!

Diua de Duminică, am petrecut aici între frați, consacrandu-ne timpul zilei acesteia, dragostei lor duhovnicești, vizitând și chilia Catafighi (scăparea), care face parte de asemenea din comunitatea fraților români provatieni, având în capul ei pe părintele Ilarion, pozițiunea acestei chilii fiind întocmai ca și a Cucuvinului.

În calea aspră a vieții pre pământ omul are adese-ori bune inspirații, cari 'l apropie de Dumnezeu; o atare inspirație ne a venit de sus, când ne a îndreptat pașii și nouă de astă dată către sfântul Munte, pentru a gusta aici câte-va zile din fericirea dulce, a unei vieți liniștite, în mijlocul comunității fraților români de la Provata.

În cele câte-va zile petrecute aici, am vizitat schitul românesc Lacu, în care trăesc aproape 80 monahi români, cum și chilia duhovnicului Venedict, un om de bine, călugăr de chemarea lui, înfocat filo-român, respectos către neamul și țara noastră și bine-voitor călugărilor români de aci, precum și tatăl său monahul Antonie. N'am uitat a vizita de asemenea și chilia părintelui Sava românul, cum și chilia părintelui Gavriil, care se învecinește cu chilia Cucuvinu, și o mulțime de colibe ale sihastrilor; iar într'una din zile, ne am lăsat în voința duhovnicească a fraților de la Cucuvinu-Scăparea, cari ne-au procurat plăcerea, de a petrece ziua întreagă la Morfono, unde au moara comunității, care servește atât lor, cât și streinilor pentru măcinatul produselor.

Morfono este un înalt pîrg vechiu, rămas încă pe picioare de-asupra ruinelor unei mănăstiri, a cărei origine și vechime, se perde în istoria timpurilor trecute, la malul mării, în fața căruia se găsește un golf natural, fiind tot odată unul din cele mai strategice puncte din întreg muntele Athon. Pozițiunea liniștită și încântătoare, care învesește ochiul, pre când sufletul omului se simte la largul lui, corpul mai umilit, iar spiritul suveran, stăpân materiei.

Pîrgul Morfono, este o adevărată citadelă, resistentă prin pozițiunea strategică naturală, și nu știu cărei împrejurări se datorează faptul, că în partea de sus despre răsărit, poartă sub cornișa lui un vultur săpat în marmură, asemănând corbului nostru național (embrema țerei noastre.) Fost-a oare aceasta o mănăstire românească? Sau un punct de apărare de pe vremurile când Domnii români primiseră sarcina de a supraveghea sfântul munte și a-l apăra contra atacurilor de afară? . . . Remâne deci, ca viitorul se descopere acest secret ascuns în temelile și catacombele adânci ale turnului Morfono. Domeniul Morfono se găsește areadat de călugării lavrioți, părin-

telui Ieromonah Teodosie Soroceanu, cu contract în regulă pe timp limitat.

Am mai vizitat apoi mănăstirea Lavra, unde părintele Chrisostom ne a primit și condus cu dragoste frățescă peste tot, mai ales în celebra bibliotecă a mănăstirii, care posedă o bogată colecție de documente și pergamente vechi chiar din timpul Imperiului Bizantin. Am făcut cunostință de aproape cu marele proistos Alesandru, cel mai de valoare călugăr al muntelui Athos, bărbat erudit, diplomat distins și profund cunoscător al politicii de afară și din lăuntru, persoană cu multă bună dispoziție pentru români, unicul ideal fiindu-i dreptatea și egalitatea ce trebuie să domnească în sinul cumunităților religioase de aici. Am admirat mult caracterul nobil și ferm la acestui apostol al adevărului.

De la Lavra distanță de o oră se găsește schitul românesc Prodromul, în care trăesc astăzi 150 călugări români și în care am admirat mult curățenia și ordinea lor în administrație, portul, caicele precum și echipagiul lor pus sub comanda unui căpitan călugăr și sub ordinele directe ale părintelui Gheodeon, activul superior al acestei instituții române, care conduce acest sf. locaș de mai mulți ani, ajutat și de câțra alți frați duhovnici, preoți și monahi ca: Antipa, Gherontie, Isaia, Marcu, Damaschin și alții.

Astfel dar, Prea Sfințite, precum vedeți, ne petrecem timpul indeletnicindu-ne în cele duhovnicesti, vizitând casele Domnului.

La Provata Cucuvinu trăim ca la noi acasă; dăm aici ordine, și am pus stăpânire preste tot ce ne place. Anturajul nostru se compune aci din frații cari formează comunitatea română destul de numeroși, având pe lângă noi de aproape pe duhovnicul Serapion, preotul Epifanie, Arsenie, Marchian, monahii: Ilarion, Procor, Nectare, Gherasim, Varahil, Vladimir și alții, ale căror nume nu ni-le putem aduce aminte, călugări buni, pe fruntea cărora se găsește zugrăvită liniștea sufletească, blândețea și bunătatea inimei, uniți cu toții în gând și voință pentru dorul mântuirii și trăind aici într'o desevirșită armonie.

Slujba bisericească se face la Provata ca și la Prodromul și chilia Adormirea, în limba română, pe cărți românești, tipărite în București cu litere străbune; 'ți-e mai mare dragul, să auzi cum se pomenește numele Suveranilor români, dinastia română, Mitropolității, țara și întreg poporul român.

La Provata, ca și la Prodromul, păreții, saloanelor vaste și curate, destinate pentru primirea streinilor, sunt împodobite cu mulțime de pertrete ale familiei regale române, ale Mitropolțiilor, ale fruntașilor României și ala altor persoane pioase donatoare, ori bine făcătoare ale acestei sfinte case. Dar sfirșesc scrisoarea, trebuind a pleca spre mănăstirea Zugravu (bulgărească), pentru a vedé steagul lui Stefan cel Mare, care se păstrează în această mănăstire împreună

cu alte obiecte sacre vechi donate aci de Domniile țărilor noastre.

Așa dar încheiu, Prea Sfințite, rugându-Vă a primi sărutări de mâni de la frații români de la Provata, carii din auzire și fotografie Vă cunosc bine.

Fratele Archimandrit Juvenalie cât și eu Vă rugăm să transmiteți îmbrățișările noastre cunoscuților amici, primind și Prea Sfinția Voastră o dulce salutare din sfântul munte al Athonului.

Archimandrit Nifon,

Starețul Monastirei Sinaia (România).

Predică,

la coconi mici și la fete.

— După un manuscris vechiu dela începutul veacului trecut. —

Pravoslavnicilor creștini a lui Dumnezeu! pre cari v'au adus Dumnezeu la petrecania acestui coconăș, carele l'au iubit Dumnezeu, de i-au luat sufletul la sine, dintru aceasta lume, — bine a-ți făcut, că v'ați adunat pe petrecania acestui coconăș, că acesta este lucru de împrumut, că astăzi este pre acesta, iară mâne s'au poimâne poate fi pre vr'unul dintru noi, sau și până în sară. Că acesta este păhar umblător de multe ori. Cum n'am putut face noi să nu ne naștem înt.u aceasta lume, așa nu putem face să nu ne petrecem dintru aceasta lume, și să nu ne petrecem și schimbăm.

Dară aceasta floricea pentru ce o vestezi așa de pripă și fără de vreme; acest struguraș ce l'ai tăiat, necopt așa de neprăznă. Acest coconăș necopt și crud, carele n'au făcut înaintea lui Dumnezeu, nici o strămbătate; acesta lucru este de împrumut. Era bucuria și veselia părinților întru toate scârbele lor, acesta era mângâierea vieții lor, acesta era razim vieții lor. O! moarte fără de milă! Dară și după acesta ai umblat aleguind și omorând fără de milă și trupșorul lui cel crud și neatinș de toate păcatele lumii. Că întâiu, cu multe feluri de boale l'ai muncit și cu sașețile tale l'ai săgetat fără de toată cruțarea, până când și nevinovatul lui suflet pentru neștiința păcatelor a mers cătră împărația ceriului, că așa zice Domnul nostru Is. Cr. cu rostul sfinției sale, precum scrie Mateiu Evangelistul 18 cap. 3 grăind: „De nu veți fi cumu's coconii, nu veți pute întra întru împărația ceriului.“ O! moarte înfricoșată! cum ai îngâlbentit trupșorul lui și fața lui? ca pre o floricea veștădă îl vedem înaintea noastră. Acesta era bucuria părinților lui și că eugeta și gândeau părinții lui, că va avé zile și viață multă înaintea lor, zicând: acesta ne va fi toiag și tărîe în vremea bătrânețelor noastre; acesta va fi rămăitor în lume după amu.

Dară tu moarte! cum sęcerași acest spicșor necopt, fără de toată cruțarea, negândind că va fi toiag de răzimir în vremea bătrânețelor noastre?

Deci fraților, acest coconăș, iacă prin rostul Preotului se roagă și grăește și zice așa: întie se roagă părinților lui, carele au silit a-l feri de foc și de apă și de toate răutățile trușesti și sufletești trăgându-i nădejdea să-le fie în vremea bătrânețelor lor noastre de ajutor; deci viind porunca lui Dumnezeu, care cuprinde (pre supt) în ceriu și pre supt ceriu, cuprinsu-l'au și pre el în vremea de acum. Deci acum viind porunca lui Dumnezeu, de m'au luat la sine, mă rog părinții mei, să nu mă uitați, nici pre mine cu lumina, cu tămâia, cu ce e de folos sufletului, precum zice scriptura, că de veți da numai un păhar de apă rece, cel mai mult al vost va

fi și cum veți da pentru suflet așa veți afla și voi înaintea lui Dumnezeu. După aceea se roagă fraților și surorilor și a tot neamul, sau care v'ați aflat aici la petrecania acestui coconăș, să faceți bine să-l iertăți, ca să fiți și voi iertați înaintea lui Dumnezeu și să-l sloboziți câte cu două-trei iertățiuni și închinățiuni de cele mari și să ziceți: Dumnezeu să-i ierte păcatele și să fi ducă sufletul lui în loc de odihnă, acuma și pururea și în vecii vecilor. Amin.

a—

Ertățuni la oameni morți.

— După un manuscris vechiu dela începutul veacului trecut. —

Pravoslavnicilor creștini a lui Dumnezeu, pre cari milostivul Dumnezeu v'au adus la petrecania, acestui creștin pravoslavnic (cutarele) ce 'i-a iubit Dumnezeu sufletul, de l'au schimbat dintru aceasta lume, la sine. Dumnezeu va ierta păcatele, că faceți bine creștinește, că așa vi-se cade; că acesta este lucru de împrumut. Astăzi este pre acesta, iară mâne, sau poimâne, poate fi pre unul dintre noi, sau și până în sară, că acesta este păhar umblător! Deci ori cum, n'am putut face noi să nu ne naștem întru aceasta lume, așa nu putem face să nu ne petrecem, dintru aceasta lume. Ce mai de nainte este cuvântul lui Dumnezeu, iară după aceea este cuvântul acestuia răposat (cutarele) de el zice așa: „că de când 'i-au dat Dumnezeu suflet dela sine în trup și l'au rădicat om pre aceasta lume, atunci i-au dat zile și viață, cât va via pre aceasta lume. Iară acuma este aceea vreme cum zilele 'și-au umplut și anii 'și-au petrecut, și au venit acuma aceea vreme, care 'și-au trimis Domnul nostru Isus Christos sluga sa cea sfântă, pre Arhanghelul Michail și Gavriil, carele poartă sufletele toate dintru aceasta lume înaintea lui Dumnezeu, că precum 'iau trimis Dumnezeu suflet în trup mai nainte, când l'au rădicat om pre aceasta lume, așa iară i-au luat sufletul din trup, de l'au petrecut la Dumnezeu. Că precum s'au petrecut toate sufletele dintii dela Adam până la restignire și dela restignire până acuma, și de acuma până la ziua de județ: așa se vor petrece, că unii merg la Dumnezeu, iar alții vin dela Dumnezeu; însă toate sufletele întru aceasta lume, ele se schimbă cu grijă și cu câștig mult, cum vor sta să deie samă multă înaintea feții lui Dumnezeu pentru păcatele cele multe, ce au făcut pre aceasta lume de el, încă pentru păcatele sale, ce au făcut înaintea lui Dumnezeu, mântui-se-va au osândi-se-va?! Ci el acuma au purces pre acea cale, pre carea nici odinioară n'au mai umblat: ci el mai întâi s'ar ruga Tatălui nevăzut, celuia ce au făcut cerul și pământul să-i ierte păcatele. După acea se roagă lui Isus Christos, ce au murit pentru noi păcătoșii, ca să-i ierte păcatele; după aceea se roagă sfintei Maicii Precești, și tuturor celor ce s'au mutat și s'au muncit pentru numele lui Christos și li-au dat loc de odihnă, — aceluia se roagă să-i deie odihnă. După acea se roagă la rugătorii de pre aceasta lume, ce roagă pre Dumnezeu ziua și noaptea, de luminile nu-și stâng și cărțile nu-și închid, de Dumnezeu ține lumea toată, pentru ruga acelora. Aceia încă să roage pre Dumnezeu, pentru mine să-mi ierte păcatele. După aceea se roagă preoților și diacilor și fraților ce stau pregiurul dânsului de cântă cu cântări ângerești și-l desleagă cu mulțive apostolești ca să-i ierte păcatele Dumnezeu. După aceea iară se roagă preoților și fraților și surorilor și a tot neamul seu, cari sunteți răsădiți din sângele lui, ca să nu-l uitați unde cu mult, unde cu puțin, cu lumini, cu paos, ca să aveți

și voi mărturie drept a merge după dânsul. Pentru aceea rugați pre Dumnezeu pentru dânsul, ca să-i ierte Dumnezeu păcatele și să nu fi pomenească Dumnezeu păcatele părinților și a tinerețelor lui și a neștiinții lui. După aceea se roagă vecinilor ca fraților și vecinilor ca surorilor și mețiașilor tuturor, că doară el în viața lui și în custul lui pre aceasta lume largă și slobodă, cum sunt slobodnicile și lăcomiile și buieciile acestei lumi, doară el au greșit, cuiva cu hula, sau cu cuvântul sau cu nepriceperea; de acuma au venit vremea aceea, și ziua, carea n'ar vré să meargă după dânsul imputarea, ci ar' vrea să meargă pace și iertățune de toate părțile, că se desparte acuma de părțile lui și de frații lui — și de surorile lui și de toți vrăjmașii lui și de aceasta lume de toată.

Deci acuma despărțindu-se de toți și despărțindu-se sufletul din trup; sufletul este făcut de Tatăl din Duhul sfânt și iară merge în mâna lui Dumnezeu, iară trupul este făcut din pământ și iară merge în pământ spre putregiune cum îl vedeți cu ochii; iar sufletul este întimpinat lui Dumnezeu să fi poarte de grije, și trupului și sufletului de astăzi înainte.

După aceea se întoarnă de se roagă voaue boierilor și boiereselor, câți ați venit la petrecania acestuia trup astăzi, și să vedeți și voi cum se petrece la groapă; de iel așa se roagă boierilor și boiereselor și a mari și a mici, și a bătrâni și a tânări, și a tari și a slabi cum să-i lăsați câte cu trei iertățuni și închinățiuni de cele mari, ca Dumnezeu să-i ierte și Dumnezeu să vă ierte și Dumnevoastră. Amin.

a—

Nr. 1 ex. 1900/1901.

Anunț școlar.

Inscrierile la seminarul diecesan gr. or. român din Arad pentru anul școlastic 1900/1901 se vor efeptui în următorul mod, și anume: Luni, Marți și Mercuri în 21, 22 și 23 August c. v. (3, 4 și 5 Septemvre c. n.) a. c. în oarele 8—12 înainte de amezai se vor ține esamenene de recepțiune, și se vor inscrie elevii din despărțământul pedagogic, din cursul pregătitor preparandial, precum și din școala de aplicațiune. Luni și Marți, 21 și 22 August c. v. (3 și 4 Septemvre c. n.) a. c., în oarele 3—6 după amezai, se vor ține esamenene supletorie și de repetițiune cu elevii îndreptățiti la acestea după regulamentul institutului. Mercuri în 23 August c. v. (5 Septemvre c. n.) v. c. în oarele 3—6 după amezai se vor inscrie elevii din despărțământul teologic, iar Joi în 24 August c. v. (5 Septemvre) a. c. se vor începe prelegerile în ambele despărțăminte.

Arad 11/24 August 1900.

Diracțiunea seminariului gr. or.
român din Arad.

D I V E R S E.

* P. S. Sa Domnul Episcop Iosif Goldis. Marți trecut s'a reintors dela Rontău, și Marți (28 August. n.) va pleca la Sibiu pentru ședințele reprezentanței

fundațiunei Gozdu, care se va întruni Mercuri, în 29 August st. n. la metropolie în Sibiu.

* **Daruri pentru biserică.** Frumosul esemplu, ce l'a dat până acum numeroși creștini ai comunei noastre bisericești prin dăruirea feluritelor obiecte prea prețioase pe sama nou edificată noastre biserici, află tot mereu imitatori vrednici de toată lauda și recunoștința. În aceasta nobilă emulațiune de-a împodobi mărețul Sion cu strălucite odoare, cari dau tot atâtea dovezi vorbitoare despre sâmbul religios și de pietate creștinească, au escelat în timpul din urmă următorii prea vrednici creștini, și anume:

Domnul Ioan Raica și soția sa Acsenia au dăruit o cădelniță în preț de 30 coroane; credinciosul nostru Dimitrie Bobêrnac și soția sa Floarea au dăruit două sfeșnice mari în preț de 150 coroane și un stihar de catifea în preț de 40 coroane; parochianul nostru Simeon Sêrbescu au dăruit două sfeșnice de argint china, în preț de 26 coroane; credinciosul nostru George Măcenic și soția sa Ana: două sfeșnice frumoase în preț de 40 coroane.

Odoarele acestea donate sau sfințit Duminecă în 6/19 a. l. c. în prezența unui public numeros, cu care ocaziune subscrisul în predica festivă a apreciat după merit faptele frumoase și demne de imitat ale susnumiților creștini și fii adevărați ai bisericii noastre.

Când aduc aceste cu multă bucurie și mângaiere la cunoștința publică și când 'mi țin numai de-o datorie sacră a exprima în numele comunei noastre bisericești cea mai sinceră mulțămîntă, rog pe bunul D-zeu, ca pre evlaviosii donători să-i traiască întru mulți ani, iar obolul adus pe altariul Domnului să-l răsplătească înșutit și înmîit cu darurile sale cele bogate. Sîn-Nicolaul-Mare, la 7/20 August 1900. În numele comunei bisericești: Ioan Popovici, preot ort. român.

* **Misiunile în China.** Misiunile catolice în imperiul chinez numără în total 800 de misionari, 400 preoți indigeni și 700-800 mii de creștini. Bisericile și capelele sînt în număr de aproape 3000. Nu mai e nici o provincie, ori cât de depărtată, în care să nu se fi făcut proseliți, care să nu aibă alături de biserică școli, farmacii și asiluri de orfan. Societatea misiunilor străine din Franca are cel mai mare număr de misiuni, servite de 710 misionari, cu 600 capele, 800 școli și 200 mii de creștini. Iesuiții au vicariatele din Kiang-nam și Gan-Kong, cu 60 misionari, 900 capele, 900 școli și 155.000 de creștini. Franciscanii au 35 de misionari, 300 capele și 35.000 de creștini. Cumcă misionarii creștini au luptă grea cu buddhiștii, arată mulțimea de proclamațiuni împărțite printre Chinesii. Spre ilustrare publicăm una din aceste proclamațiuni, care ăice:

„Religia lui Tien-Chu (Domnul ceriului), derivă dela un om cu numele Isus. Credincioșii ei, capabili de orice crimă, se adună tot a șeptea și în biserici și când s'a sfîrșit ceremonia, fac tot felul de neroșii. Săvêrșesc nenumerate lucruri drăcești și nefirești; pe cel fără știință îl ameteșc cu cântări magice, până când pășese în tagma lor. Indată-ce cineva se alipește de religia aceasta, primește dela „dascâl“ 5 uncii de argint și o pilulă. Dacă înghite pilula, spiritul său se turbură și se întunecă, dărimă amintirile străbunilor săi și nu onorează decât chipul unui copil desbrăcat, care arată cu o mână spre ceriu, cu alta spre pământ. Zic, că acesta este principele Isus. Familiile cu fete, cari țin la religia aceasta, rețin pe una din fete dela căsătorie și o dedică unei secte religioase. Dacă moare un creștin chinez, preotul scoate afară din cameră pre toți amicii și rudeniile mortului și pe mort îl pune într'un coșciug. Mai înainte însă îi scoate amândoi ochii. Causa pentru care o face aceasta este: cu ajutorul ochilor poți scoate 8 fuști de argint din 100 fuști

de plumb chinez, ear restul de 92 fuști poți să-l vinzi cu prețul original. Asta numai așa se poate întembla, dacă plumbul se amesteacă cu ochii Chinesului mort. Ochii străinilor nu sînt buni la așa ceva. . . . Este imposibil a cunoaște și descrie toate ceremonile și obiceiurile sectei. E sigur însă, că în religia lor se află o mare putere de impulsione, ce caracterizează toate faptele lor și-i îndeamnă, să timpească poporul nostru și să-l stîrpească. În chipul acesta vor ei să pună mîna pe imperiul ceresc. Oamenii acestei secte ucid în continuu ca să aducă jertfă lui Isus Christos. Dacă moare vr'un om mare dintre ei, jertfesc o miie de femei și bărbați înaintea altarului marei idol. Spre scopul acesta prin străini și oameni sêraci, cari umblă pe strade și drumuri, așa că abia poți să mergi la tîrg, fără de a fi amenințat de pericolul jefuirei. Credincioșii lui Isus țin a fi lucru onorific de a avé cât mai multe femei, așa că funcționarilor mai înalți li este iertat a luă în căsătorie chiar și trei mii de femei. Este o rasă josnică și neumană aceasta.“ Cu astfel de minciuni seiu „literații“ chinesi să agite poporul și să-l umple de furie contra creștinilor.

Concurs.

La ordinul consistorial 4165/1900 pre parochia vacantă din **Pecica**, protopopiatul și comitatul Aradului, se eserie concurs cu termin de alegere pe **26 Octomvrie v.** (ăiua sf. Demetriu 1900.)

Emolumintele: 1) O sesiune parochială estravilan arător într'un complex de 45 jugere ungurești. Înțelegându-se complecsul folosit de decedatul Evtian; 2) Un estravilan de 2¹/₂ jugere, merit pentru „trifoiste“; 3) Un alt estravilan, circa 280 stênjini cvadrați, numit prund anume pentru legume; 4) Competința de bir în suma de 600 coroane la an, cari se solveșc trilonarminte anticipative din cassada bisericeii; 5) Stolele usuate conform stolarului din 1877; 6) Contribuțiunea de stat o solvește preotul.

Recurenții au să producă documintele recerute pentru parochia de clasa I. și în una Duminecă sau sêrbătoare, pâră înainte cu 8 zile de alegere să se presinte în sfânta biserică pentru a cânta și cuvênta.

Alegêndul, la cas când școala agronomică s-ar reactiva, fără ori ce alt beneficiu, va fi îndătorat a instrua în ea; decherându-se prin aceasta de absolvat Dl Dr. Demetriu Barbu de sub condițiunea lui de până aci, și din acel motiv, că dêsului i-s'a concrezut conservarea arhivului parochial și conducerea oficiului parochial, și alte officii onorifice, dar și din acel bine cuvêntat motiv că la aceea școală propunêtorul a fost și mai nainte preotul cel mai târziu ales. S'a edat din ședința comitetului parochial, ținută la 2/15 Iulie 1900.

Dr. Demetriu Barbu, m. p. Efrem Hedeșan, m. p.
preș. cnm. parochial. not. com. par.

Conțeles cu protopopul tractual: MOISE BOCSANU, m. p.

Pentru îndeplinirea stațiunei vacante invêțătorești din comuna **Corofu** se publică concurs cu termin de alegere în **3/16 Septemvrie a. c.**

Emolumintele impreunate cu acest post sunt: 1) In bani gata 264 cor.; 2) pentru fên 28 cor.; 3) lemne pentru invêțători și școală 64 cor.; 4) pentru pământ 80 cor.; 5) 8 cubule grâu à 12 cor. = 96 cor.; 6) 6 cubule cucuruz à 8 cor. = 48 cor.; 7) venitele cantorale 60 cor.; 8) locuință acomodată cu grădină 60 cor.; 9) Speșe pentru conferințe 10 cor

Urmează în supliment

Supliment la „BISERICA și ȘCOALA“ Nr. 33.
Anul XXIV. — 1900.

Reflectanții la acest post învățătoresc până în ziua alegerii în cutare Duminecă sau sârbătoare au a-se presenta în sf. biserică din loc pentru a-și dovedi dexteritatea în tipic și cântări, iar suplicele ajustate conform prescrișelor Regulamentului pentru organisi. învățăm. elementar, adresate com. par., vor avea a-le subșterne P. On. oficiu ppresbiteral în F.-Giriș (F.-Győrös) p. u. Tenke. Coroiu, la 7 Iuliu v. 1900.

Pentru com. parochial.

Georgiu Leucuța, m. p.
președinte.

In conțelegere cu mine PETRU SERBU, m. p. prot. insp. de școl.

—□—

Conform ordinațiunei Veneratului Consistor dto 18/31 Iuliu 1900 Nr. 732/110 B) se escrie concurs pe parochia F.-Oșorheiu cu filia Fughiu, protopresbiteratul Orăzii-mari, cu termin de alegere pe 14/27 Septemvru 1900.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu supradificatele și 2 intravilane unul în comuna matră, altul în filie; 2) Pământ arător și fânaș dela ambele comune 16 jugere catastrale; 3) Câte una măsură de cucuruz sfârmat dela 65 numere de case.; 4) Pașunat pentru 20 dărabe de vite; 5) Stolele usuate dela 65 Numeri de case.

Aceste emoluminte se vor întregi din partea statului conform cvalificațiunei alegândului.

Totodată se notează, că la cas când preotul ales ar primi ajutoriu dela stat, atunci contribuțiunea după pământul parochial va avé să-o solvească, iar în cas contrari o va solvi comuna bisericăască.

Doritorii de a ocupa aceasta par. au se-și înainteze recursurile lor instruate conform dispozițiunilor din Regulamentul pentru parochii, subseminatului până în 11/24 Septemvru a. c. având până la alegere a-se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din F.-Oșorheiu, spre a și arêta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: TOMA PACALĂ, m. p. protopresviter.

—□—

Sé escrie concurs pentru deplinirea stațiunei învățătoresci din comunele următoare; din inspectoratul Șilindia.

1) **Luguzău.** Cu termin de alegere pe 29 August st. v. (Tăerea capului sf. Ioan). Emolumintele sunt: 1) în bani gata 300 coroane; 2) 10 șinice de bucate, parte grâu, parte cucuruz; 3) 20 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ; 4) Pentru curățitul școalei 10 cor.; 5) Pentru conferință 8 cor.; 6) Scripturistica 10 cor.; 7) Cvatir și grădină.

2) **Camna.** Cu termin de alegere pe 29 August st. v. (Tăerea capului sf. Ioan). Emolumentele sunt: 1) In bani gata 500 cor.; 2) 6 jugere de pământ arător; 3) Conferință 10 cor.; 4) Scripturistica 4 cor.; 5) 16 metri de lemne din care are a sé încălzi și sala de învățământ; 6) Cvatir liber și grădină de legume.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni, sunt poștiți ca recursule ajustate cu toate documintele prescise prin lege și cu atestate despre serviciul neîntrerupt prestat mai nainte și declarațiune, că pe basa serviciului începând de când i-și formează petenziunea la cvincvenal? adresate comitetului parochial din respectiva comună, să se trimită M. O. D. Axentie Chirila, insp. de școle în

Șilindia (Silingyia) având până la alegere a să presenta în sfta biserică, spre a-și arêta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetele parochiale.

In conțelegere cu mine: AXENTIE CHIRILA, m. p. insp. de școle.

—□—

Pe basa hotărîrii comitetului par. se publică concurs pe stațiunea învățătorescă din Lăpușnic, cu termin până în 10/23 Septembrie, în care ziua va fi și alegerea.

Dotățiunea este: 1) în bani gata 480, adeca patru-sute optzeci coroane; 2) pentru scripturistica 14 cor.; 3) pentru conferință 10 cor.; 4) 24 metri de lemne, din care se va încălzi și școala; 5) cortel pentru locuință cu grajd, sopru pentru lemne cu 3 pătrări și 1/2 juger grădină.

Daca alesul ar dori să folosească și 4 jugere de pământ al școalei, arătură și fânaș, i-sei vor detrage 60 coroane, din salariul său.

Dela stat, ca învățător cvalificat, va primi 120 coroane.

Doritorii de a ocupa acesta stațiune au a-se presenta în sf. biserică din Lăpușnic, pentru a-și arêta dexteritatea în cant și tipicul bicesiresc în vre-o Duminecă, sau sârbătoare.

Recursule instruate conform Statutului org nic, se vor trimite M. O. D. Adam Rosa insp. școlar Leucușești p. u. Betlenháza, Caraș-Severin.

Leucușești în 6/19 August 1900.

In conțelegere cu comitetul: ADAM ROSA, m. p. inspect. școlar.

—□—

Se escrie concurs cu termin de 30 de zile pentru stațiunile învățătoresci din tractul Vașcoului, și anume:

1) **Gurani-Cociuba,** cu salar de 300 fl., cu toate laolalta compute și cortel liber.

2) **Lunca-Hotar:** cu salar de 300 fl. și cortel cu grădina.

Recurenții vor avea a-și trimite petițiunile ajustate cu documintele recerute la subscrisul, adresate comitetelor parochiale.

Beiuș, 26 Iuliu 1900.

Pentru comitetele parochiale concerninte:

VASILIU PAPP, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunilor învățătoresci, mai jos numite, se publică concurs, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“; și anume:

1. Pe basa decisului Ven. Consistor Nr. 5195/1900 dto 18/31 Iulie a. a., și în înțelesul §-lui 58, p. 5, a Regulamentului pentru organizarea învățământului, se publică, din oficiu, concursul pentru școala inferioară din Bârsa, la care emolumintele sunt: în bani 336 coroane; 1/2 sesie pământ, care aduce un venit anual de 100 cor.; 4 șinice grâu; 4 șinice cucuruz; 4 stângeni de lemne; pentru conferințe 20 cor.; scripturistica 10 cor.; cvatir și 1/2 grădină.

Dările pentru pământ le va suporta cel ales.

2. **Moneasa.** Emolumentele sunt: în bani 318 cor.; 6 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; pentru conferință 8 cor.; scripturistica 10 cor.; cvatir și grădină.

Pentru stațiunea, unde salarul nu ajunge la minimul prescise, Ven. Consistor au pus în perspectivă vre-un ajutor, întru cât s'ar puté deplini cu învățător cvalificat.

Doritorii de a ocupa una din stațiunile de mai sus, sunt poftiți, ca recursele, adresate respectivului comitet parochial și provăzute, afară de documentele prescise, și cu atestat despre serviciul de mai înainte și cu o „Declarațiune“, că pe baza serviciului eventual prestat în altă comună, începând de când își formează pretensiune la cvincvenal? să le substearnă P. On. Domn Ioan Georgia protopresbiter în Buteni (N.-Butyin), având până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: IOAN GEORGIA, m. p. protopresb. insp. școlar.

—□—

Pentru întregirea postului de învățătoriu din Paniova, tractul Belințului, se escrie concurs cu provocare la înalta ordinațiune consistorială de sub Nrul 4588 din 20 Iunie a. c. st. v., cu terminul de alegere pe ziua de 3 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) În bani gata 380 coroane; b) În naturalii; 20 meți grâu și 20 meți cucuruz, socotite în bani fac la oaltă 200 coroane; c) Scripturistica și conferința 30 coroane; d) 4 jugere pământ, în preț de 100 coroane la an; e) 30 metri lemne, din cari are a se încălzi și sala de învățământ; f) Dela fie-care înmormântare 80 fileri; g) Locuință liberă cu 2 chilii și cămară, grajdii pentru vite cu 2 despărțăminte, grădină de legumi lângă școală și 60 stinjeni cuadrați estra-vilan.

Întreagă dotația anuală, socotită în bani, face cel puțin 800 coroane.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente: 1. Estras matricular de botez; 2. Absolutoriu de pedagogie; 3. Atestat de calificare învățătorescă întruna cu limba magiară; 4. Atestat despre eventualul serviciu neîntrerupt prestat până acuma și 5. Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiune la cvincvenal? ear pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, să se prezenteze în vr'o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Paniova înainte de ziua alegerii.

Se observă că, alesul învățătoriu, fără altă retribuție, este dator a face și serviciul cantoral.

Concursele să se aștearnă comitetului parochial pe calea oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din Bélinez (Temes-megye.)

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SÊRB, m. p. protop. gr. or. rom. și insp. școl.

—□—

Pentru întregirea stațiunii învățătoresci din T.-Hodoș, cu provocare la înalta ordinațiune consistorială de sub Nrul 5282 din 13 Iulie n. c. st. v. se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 288 coroane; 2) În naturale 20 meți grâu și 20 meți cucuruz, socotite în bani 200 cor.; 3) 4 jugere pământ à 20 cor. jugerul la oaltă 80 cor.; 4) Pentru conferință 20 cor.; 5) Pentru scripturistica 12 cor.; 6) Lemne 20 metri pe sama învățătoriuului, aduse gata acasă, afară de cele trebuincioase pentru sala de învățământ, de care de asemenea se îngrijește comuna biserică; 7) Locuință liberă, grajdii pentru vite și pentru rimători, grădină lângă școală de 400.□

Întreagă dotația anuală, socotită în bani, face aproximativ 700 cor.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente: 1) Estras matriculat de botez; 2) Absolutoriu pedagogic; 3) Atestat de calificare învățătorescă întruna și cu limba maghiară; 4) Atestat despre eventualul serviciu neîntrerupt prestat mai înainte și 5) Declarațiune, că pe baza serviciului prestat în altă parochie, începând de când își formează pretensiune la cvincvenal?

Se observă că alesul învățătoriu, e dator a presta serviciul cantoral fără altă remunerație; de aceea, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, are să se prezenteze în vr'o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din T.-Hodoș.

Concursele au să se aștearnă comitetului parochial pe calea oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din Bélinez (Temes-megye.)

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SÊRB, m. p. protopresbiter, insp. școl.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din comuna Corbești, protopresbiteratul Radnei, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) Bani gata 280 cor.; 2) Competința de fân la salariul învățătorului 48 cor.; 3) Pentru conferință 20 cor.; 4) 12 stângeni de lemne, din cari e a se încălzi și sala de învățământ; 5) Cortel liber în localitatea școlii; 6) 6 și-nice de grâu și 6 și-nice de cucuruz.

Recurenții vor avé să se prezinte în sfânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, având alesul a provedé strana fără altă remunerațiune.

Recursele au a se înainta Prea On Domn protopop Vasile Beleş, în M.-Radna.

Corbești, în ședința comit. par., ținută în 1 August 1900 st. v.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VASILE BELEȘ, m. p. protopresbiter.

—□—

De nou se escrie concurs pentru deplinirea parochiei din comuna Veherd, protopiatal Orăzii-mari, cu termin de alegere pe 3/16 Septembrie 1900.

Emolumentele sunt: 1) Casa parochială cu intravilanul, și supra edificatele; 2) Pământul parochial 9 jugere catastrale și 641.□; 3) Competința de clacă 32 coroane; 4) Competința de bir 12 cubule grâu de pâne și 7 cubule orz; 5) Venitele stolare usuate, și 6) Competința de pășunat pentru 3 vite.

Acestea emoluminte se vor întreg din partea statului conform calificațiunei alegândului.

Totodată se notează, că contribuțiunea erarială după pământul parochial o solvește comuna biserică.

Doritorii a ocupa aceasta parochie au să-și înainteze recurserile lor instruate conform dispozițiunilor din Regulamentul pentru parochii, subsemnatului până în 1/14 Septembrie a. c., având până la alegere a-se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din Veherd, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopresbiter.

—□—

Se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești **Husaseu**, ppiatul Tinca, comitatul Bihor, devenit vacant prin rezoluțiunea Ven. Consist. din Oradea-mare de dtul 18/31 Iulie a. c. Nr. 625, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune:

1) 8 holde de pământ 100 coroane; 2) Bani numărari 500 cor.; 3) Pentru lemne de încălzit aduse acasă din care se va încălzi sala de învățământ 50 cor. 4) Cvartir și grădină; 5) Cvinvenalul conform Regulamentului; 6) La înmormântări mari 1 cor. 20 fil., mici 60 fil. Alesul va fi totodată și cantor.

Recurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din loc, iar recursurile lor adresate Com. par. le vor subșterne subscrisului protopop în Méhkerék u. p. Kőtegyán. Husaseu 21 Maiu 1900.

Com. parochial

În conșlegere cu mine; NICOLAE ROCSIN, m. p. prot.

—□—

Să publică concurs, pentru deplinirea definitivă a parochiei vacante **Selegeni**, cu termen de **30 de zile** deia prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Venitele sunt: 1) usufructul unei jumătăți de sesie de pământ; 2) birul de câte 1 măsură de cucuruz sfărmat dela 85 case; stolele îndatinate și grădina parochială, cari toate laolaltă, împreună au întregirea dotației (congrua) sperată din visteria statului, dau venitul anual recerut la parochiele de cl. III.

De locuință, până la edificarea casei parochiale, se va îngriji parochia.

Recurenții sunt avertați a-și trimite recursurile lor, ajustate conform prescrișelor regulamentare, pe calea Piea On. oficiu protopresbiteral din Buteni (N.-Buttyin) și a se presenta în st. biserică, în careva Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Comitetul parochial.

În conșlegere cu: IOAN GEORGIA, m. p. ppresbiter.

—□—

Pentru întegrirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din **Térgoviște**, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala” din Arad.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente: 1. Estras matricular de botez; 2. Absolutoriu pedagogic; 3. Atestat de calificare învățătoarească într'una de limba maghiară; 4. Atestat de moralitate, dacă a fost și până acum învățător; 5. Atestat de serviciu neîntrerunt prestat până acum și 6. Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiune la cvinvenal? Iar pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sfântă biserică din Térgoviște.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) În bani gata 310 cor.; b) 4 jugere pământ à 40 cor. jugerul 160 cor.; c) 13 măși metrice bucate, parte grâu, parte cucuruz, à 10 coroane maja, 130 cor.; d) Pentru lemne, din cari se încălzește și sala de învățământ, 60 cor.; e) Pentru scripturistică 10 cor.; f) Pentru conferință 20 cor.; g) Locuință liberă, cu 2 încăperi, bucătărie și câmară și grădină de 1 juger, jumătate intra-și jumătate extravilan.

Intreagă dotația anuală, socotită în bani, atinge cifra de 800 coroane.

Cântăreții vor fi preferiți.

Alesul învățător, fără altă retribuție, va avé să conducă strana dreaptă.

Se observă că alesul învățător, până se va termina biserica cea nouă, va avé să locuiască numai o odac și bucătăria, fiind a doua odac adoptată de capelă.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a recomanda pe alesul spre întărire definitivă numai după probă de un an.

Concursurile se adresează comitetului parochial prin oficiul protopresbiteral gr. or. român din Bélincz (Temesmegye).

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, m. p. protopresbiter, inspector școlar.

—□—

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din **Ohaba-Forgaciu**, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala” din Arad.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 450 coroane; 2) În naturalii 930 lit. grâu și 930 lit. cucuruz, socotite în bani circa 200 coroane; 3) 32 metri lemne, din cari are a să încălzi și sala de învățământ; 4) Locuință frumoasă, constătătoare din 2 odăi, bucătărie și câmară; grajd de vite lângă locuință și grădină de legumi; 5) Pentru scripturistică 10 cor. și 6) Pentru conferință, când participă 12 cor. Intreagă dotația, socotită în bani, este aproximativ de 800 cor.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente: a) Estras matricular de botez; b) Absolutor de pedagogie; c) Atestat de calificare învățătoarească intruna cu limba maghiară; d) Atestat despre eventualul serviciu prestat mai înainte și e) Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiuni la cvinvenal? Iar pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Ohaba-Forgaciu.

Se observă că, dintre concurenți va fi preferit cel care va fi în stare să conducă un cor vocal; precum și aceea că, alesul învățător, fără altă retribuție, va avé să îndeplinească și serviciul cantoral.

Concursurile se aștern pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. român diu Belincz (Temesmegye) comitetului parochial din Ohaba-Forgaciu.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, m. p. protop. inspector școlar.

—□—

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din **T. Secaș**, se publică concurs cu termen de alegere pe **13 August** st. v. a. c.

Reflectanții la acest post au să-și instrueze concursurile lor cu următoarele documente: 1) Estras matricular de botez; 2) Absolutor de pedagogie; 3) Atestat de calificare pedagogică într'una cu limba maghiară; 4) Atestat despre eventualul serviciu prestat mai înainte și 5) Declarațiune că, pe baza serviciului din altă parochie, începând de când își formează pretensiuni la cvinvenal; iar pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din T. Secaș.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) În bani gata 600 cor.; b) Pentru lemne 106 cor.; c) Pentru adusul lemnului 34 cor.; d) Pentru scripturistică 10 cor.; e) Pentru conferință 20 cor.; laolaltă 770 coroane; f) 2 jugere de pământ, care însă de present. fiind tufiș și ganiu, nu se pot folosi; g) Locuință liberă, cu

o chilie și bucatărie și cu grădină de legumi în mărime de 400 stângeni; h) Dela fie-care înmormântare 40 fleri.

Computată în bani întreagă dotația, trece ceva peste 800 coroane.

Alesul învățător, fără alta retribuție, are să facă și serviciul cantoral în biserică; iar din lemne să încălzască și sala de învățământ.

Concursurile se aștern pe calea oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din Belincz (Temesmegye) comitetului parochial din T.-Secaș. Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, m. p. protop. inspect. școlar.

—□—

Pe temeiul §-lui 58. p. 5. a Regulamentului pentru organizarea învățământului, din oficiu se escrie concurs pe stațiunea învățătorească dela școala română gr. or. confesională din comuna Labașinț (protopopiatul Lipova) cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Dotațiunea anuală, împreună cu aceasta stațiune, e următoarea: 1) Salar anual în bani gata 624 cor.; 2) 4 jughere livadă fânaș, cu un venit anual de 100 cor.; 3) Grădină intravilană de $\frac{1}{2}$ jugher; 4) 5 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ; 5) Spese de conferințe învățătorești 20 cor.; 6) curatorat 20 cor.; 7) Cortel liber cu două chilii în localitatea școlii.

Petenții, cari reflectează la acest post, au să-și înainteze petițiunile în regulă protopresbiterului inspector școlar din Lipova (B.-Lippa) cu espresa declarare a pretensiunilor de cvincevenal, întru cât ar fi mai servit în alta comună. Petenții se vor prezenta în sta Biserica din Labașinț pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic) Arad, din ședința consist. dela 25 Iuliu (7 August.) 1900.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din comuna Bătuța, protopresbiteratul Radna, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Bani gata 500 coroane; 2) jumătate sesiune de pământ estravilan, prețuit cu arândă anuală de 100 coroane; 3) pentru conferințe 12 cor. 4) Pentru scripturistica 8 coroane; 5) 20 metri lemne de foc pentru învățător și școală; 6) Cortel liber cu 2 odăi, cămară, grajd și grădină de 100 m. □

Recurenții vor avé să se prezinte în sfânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, având alesul a provide strana fără altă remunerațiune.

Recursele au a se înainta Pré On. Domn Protopop Vasilie Beleş, în M.-Radna.

Bătuța, din ședința com. paroch 20 Iuliu. 1900.

Adam Dehelean, m. p. Iosif Crișan, m. p.
președinte. notar.

În conțelegere cu mine: VASILIE BELEȘ, protopresb. și inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățătoare dela școala III-a de fete, rom. ort. de nou înființată din comuna Cuvin, protopresbiteratul și inspectoratul M.-Radna, se escrie concurs cu termin de alegere 30 de zile dela primă publicare, adevă Duminecă în 3/16 Septembrie a. c. pe lângă următoarele emolumente:

1) În bani gata 600 coroane, solvite în rate lunare anticipative; 2) stângeni de lemne, din cari se va în-

călzi și sala de învățământ; 3) Conferința 10 coroane; 4) Scripturistica 10 coroane; 5) Curatorat 30 coroane; 6) Cvarțir liber cu 2 chilii, cuină, cămară, podrum, grajd, precum și grădină de legume.

Dela recurenți se poștește: 1) Testimoniu despre absolvarea preparandiei; 2) Testimoniu de cvalificație, în lipsa căruia recurențele nu se admit la candidare; 3) Atestat dela superioritatea școlară, despre conduita și purtarea morală, respective despre serviciul prestat până acum. 4) Declarațiune, că pe baza serviciului din altă comună, dela care dat începând își formează concurența pretenșiune la cvincevenal; 5) Recurențele să dovedească destoinicia în lucrul de mână, pe care va avea a-l propune fără altă remunerație atât elevilor din școala cotidină, cât și celor din școala de repetiție, precum și economia de casă și legumărit.

Recursele, instruate cu documintele sus înșirate, și adresate comitetului parochial rom. ort. din Cuvin, să se trimită P. On. Domn protopresbiter și inspector școlar Vasilie Beleş, în M.-Radna, până la 2/15 Septemvire a. c.

Iar reflectantele sunt poftite, ca până în ziua alegerii să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică, spre a-se arăta poporului.

Cuvin, din ședința comitetului parochial rom. ort. ținută la 5 August (23 Iulie) 1900.

Teodosiu Moțiu, m. p. Dimitrie Popoviciu, m. p.
preș. com. paroch. not. com. par

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, m. p. protop. insp. școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei vacante din comuna Ghișlaca ppresbiteratul Beliu, se publică de nou concurs cu termin de alegere în 27 August (9 Sept.) a. c.

Beneficiul anual este: a) Intravilanul și locuința cu 3 chilii, cuină, cămară și supraedificate economice, cu arenda anuală de 120 coroane; b) Pământ parochial de 18 cubule sêmănătură, a căruia arindă anuală aduce mai puțin un venit de 320 coroane; c) Competința de pășunat evaluată la 20 coroane; d) Birul dela 160 numere de case câte $\frac{1}{2}$ măsură (brădie) cucuruz 160 coroane; e) Ștoalele usuate 200 coroane.

Cei cari doresc a ocupa acest post de paroch de a III. clasă sunt poftiți ca cu observarea §-lui 18 din Regulament, pentru parochii, în cutare-va Duminecă ori sârbătoare să se prezenteze la s. biserică din Ghișlaca spre a-și dovedi desteritatea în rituale și oratorie; iar recursele adresate comitetului parochial de acolo, au a-le trâmite la adresa subscrisului în F.-Giriș (F.-Györös) p. u. Tenke.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: PETRU SERBU, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din comuna Călacea se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de 20 August (2 Sept) a. c. Salariul este de 600 coroane în bani gata, lăcuință acomodată, cu grădină de legumi.

Reflectanții la acest post, au a-și trâmite suplicele, adresate comitetului parochial de acolo, la subscrisul în F.-Giriș (F.-Györös), p. u. Tenke, iar până la alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare au a se înfățișa la s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântări.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, m. p. protop.